

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

w Zespole Szkół im. UNICEF w Rzeszowie

SZKOŁA PODSTAWOWA dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym

na etap EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ

na rok szkolny 2022/2023

Lider: Joanna Kmieć

Spis treści:

1. Wstęp
2. Podstawa prawna
3. Nowa definicja wychowania
4. Priorytety
5. Ewaluacja i modyfikacja programu
6. Sfery rozwoju, cele i zadania wychowawcze i profilaktyczne

1. Wstęp

Wychowanie jest procesem, który odbywa się w każdym momencie życia dziecka. Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości.

Zgodnie z art. 26 Prawa oświatowego następuje połączenie szkolnego programu wychowawczego i programu profilaktyki w jeden dokument zawierający treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Program obejmuje całościowe oddziaływania wychowawcze wraz z uzupełniającymi działaniami profilaktycznymi w zależności od potrzeb uczniów – zarówno w zakresie wspierania dzieci i młodzieży w prawidłowym rozwoju, jak i zapobiegania i przeciwdziałania zachowaniom problemowym.

Program wychowawczo – profilaktyczny został przygotowany w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w społeczności szkolnej, dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów, obejmujący treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, a także treści o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

2. Podstawa prawna:

- ◀ Konstytucja RP art. 72
- ◀ Konwencja o Prawach Dziecka art. 3
- ◀ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
- ◀ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i forma prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii wraz ze zmianami Rozporządzenia MEN z dnia 22 stycznia 2018 .

3. Nowa definicja wychowania – **wychowanie** to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości:

- » fizycznej – związanej z naturalnymi procesami rozwoju fizycznego, nabywaniem wiedzy i umiejętności umożliwiających prowadzenie zdrowego stylu życia,
- » psychicznej /emocjonalnej i intelektualnej/– ukierunkowanej na osiągnięcie odpowiedzialności za siebie i swój stosunek do świata,
- » społecznej – polegającej na nabywaniu umiejętności prawidłowego wywiązywania się z pełnionych ról społecznych i przygotowywania się do podejmowania nowych ról

» aksjologicznej /duchowej/ - obejmującej posiadanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości oraz poczucia sensu istnienia, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży (art. 1 pkt 3 ustawy *Prawo oświatowe*)

4. Priorytety

- I. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023 (MEN) odnoszące się do działań wychowawczo – profilaktyczny szkoły:

Priorytety MEN:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmocnienie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

- II. Priorytety dyrektora szkoły w roku szkolnym 2022/2023

1. Przestrzeganie przepisów w zakresie **bezpieczeństwa** organizacji zajęć edukacyjnych, wychowawczych i opiekuńczych oraz organizacji pobytu ucznia na terenie placówki.

2. **Adekwatność** treści Programu wychowawczo-profilaktycznego opracowanego przez wychowawcę klasy do zdiagnozowanych potrzeb zespołu klasowego realizowanego w roku szkolnym 2022/23 oraz sposoby realizacji, atrakcyjność zajęć, efektywność.
3. Upowszechnianie wśród dzieci i **młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowaniu właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.**

5. Ewaluacja i modyfikacja programu – program poddawany jest ewaluacji. Formy ewaluacji; obserwacja, wywiad, ankiety, analiza dokumentacji. Ocena programu wychowawczo – profilaktycznego przeprowadzana jest raz w ciągu roku szkolnego. W zależności od wyników ewaluacji i potrzeb program może podlegać modyfikacji.

- **Wyniki ewaluacji dot. bezpieczeństwa w szkole przeprowadzonej w okresie kwiecień – maj 2022 w trzech grupach: rodzice, uczniowie, nauczyciele (wskazanie pokontrolne)**

Zdaniem rodziców należy:

- Zwracać uwagę na **miejsca** spostrzegane przez nich jako **zagrożające bezpieczeństwu** ich dzieci (zwłaszcza schody, szatnie, korytarze, toalety).
- W ramach oddziaływań wychowawczych **systematycznie przypominać uczniom o zasadach zachowania obowiązujących w szkole i w relacjach z innymi**. Stosować w tym zakresie **konsekwencję wychowawczą, oraz rozliczać uczniów** z przejawianych zachowań.
- Zwracać uczniom nieustannie uwagę na **kulturę zachowania i wyrażania się w stosunku do rówieśników, dorosłych**.
- **Edukować uczniów w zakresie przejawianych przez innych uczniów niepełnosprawnych trudnych zachowań**, a typowych dla danego zaburzenia jak np. Autyzm.

Zdaniem wychowawców nadal należy:

- Niwelować konflikty, **rozwijać w uczniach postawy wzajemnej akceptacji**,
- Zwracać uwagę na **zasady właściwego zachowania**, na kulturę osobistą, właściwe słownictwo, szacunek dla innych–rówieśników i osób dorosłych,

- **Konsekwentnie egzekwować** ustalone w szkole normy i zasady, **stosować wzmocnienia pozytywne** w pracy wychowawczej,
- Na bieżąco **dbać o integrację zespołów klasowych**, udzielać pomocy i wsparcia **uczniom wycofującym się z kontaktów lub izolowanym** przez rówieśników.

Uczniowie:

Zdecydowana większość badanych uczniów uważa, że szkoła jest dla nich miejscem bezpiecznym. Wśród **miejsc**, uznawanych przez uczniów za **niebezpieczne** najczęściej wymieniane są **schody, szatnia, winda, piwnica, toaleta oraz plac zabaw**. Większość uczniów nie doświadczyło w szkole lęku przed innymi uczniami

- **Wyniki ewaluacji na podstawie sprawozdań nauczycieli/wychowawców za rok 2022/23:**

Szkoła Podstawowa z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym (klasy 1-3)

Wszystkie zadania powinny być w dalszym ciągu realizowane. Dodatkowo w klasie 1CS oraz 2HS bardzo ważna jest praca z emocjami. Uczniowie mają problem ze zrozumieniem swoich stanów emocjonalnych co skutkuje pojawianiem się sytuacji trudnych wymagających interwencji. Zadania „Uczenie umiejętności nazywania swoich uczuć” oraz „Uczenie umiejętności wyrażania swoich uczuć” były realizowane systematycznie, widoczna jest duża poprawa w zachowaniu uczniów, lecz w dalszym ciągu wymagają pracy w tym zakresie.

Nie ma potrzeby umieszczania dodatkowych zadań, natomiast można usunąć te zadania, które się powtarzają.

SZKOŁA PODSTAWOWA dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym

na etap EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ

SFERA ROZWOJU	CELE ROZWOJOWE	ZADANIA WYCHOWAWCZE I PROFILAKTYCZNE	FORMA REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
I.FIZYCZNA	1. Motywowanie uczniów do higienicznego trybu życia.	<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie do dbania o higienę ciała, odzieży i obuwia. Wyrabianie nawyków dbania o wygląd najbliższego otoczenia (rzeczy osobiste, miejsca w których przebywają uczniowie). 	Nauczanie sytuacyjne	Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie Pedagog, higienistka	Cały rok szkolny
	2. Pokazywanie perspektyw zdrowego trybu życia. Profilaktyka uzależnień w szkołach i placówkach oświatowych.	<ul style="list-style-type: none"> Ukazanie konieczności przeprowadzania badań profilaktycznych – wizyta u lekarza, stomatologa. Uczenie zasad prawidłowego żywienia i kulturalnego spożywania posiłków. 	Nauczanie sytuacyjne, pogadanki, apele tematyczne Realizacja treści programowych	Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie Pedagog, higienistka	Cały rok szkolny

		<ul style="list-style-type: none"> • Ukazanie szkodliwego działania używek: papierosy, alkohol. 	(samoobsługa, samodzielność), Przeprowadzenie zajęć profilaktycznych		
II. EMOCJONALNA	1. Zapoznanie ze sferą uczuć ludzkich. (priorytet dyrektora)	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie umiejętności nazywania uczuć. 	Popularyzacja Komunikacji Alternatywnej Uczenie sytuacyjne	Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie Psycholog	Cały rok szkolny
	2. Uczenie świadomego kierowania własnymi emocjami, wyrażanie ich w sposób społecznie akceptowany. (priorytet dyrektora)	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie umiejętności wyrażania swoich uczuć. 	Trening umiejętności społecznych Uczenie sytuacyjne	Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie Psycholog	Cały rok szkolny
III. INTELEKTUALNA	1. Rozszerzanie zainteresowań uczniów oraz eksponowanie ich mocnych stron, rozwijanie ich dojrzałości. (priorytet MEN)	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie uczniów do udziału w konkursach klasowych, międzyklasowych i szkolnych oraz udziału w imprezach szkolnych i pozaszkolnych. • Zachęcanie uczniów do uczestnictwa w wystawach i sztukach teatralnych. 	Udział uczniów w: wycieczkach, organizacja spotkań członków kół zainteresowań, konkursach czytelniczym, SKO, plastycznym.	Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie	Cały rok szkolny

		<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie zajęć i pogadanek rozwijających zainteresowania uczniów 			
	<p>2.Rozwijanie umiejętności poszukiwania informacji i kompetencji cyfrowych uczniów, w tym bezpieczne i celowe wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnej do rozwijania dojrzałości przez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.</p> <p>(priorytet MEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności szukania potrzebnej wiedzy w dostępnej literaturze, • Wskazanie programów TV, filmów, video, programów radiowych, nagrań magnetofonowych i programów komputerowych. 	<p>Prezentacja książek, czasopism, programów telewizyjnych.</p> <p>Lekcje biblioteczne w Bibliotece Miejskiej. Prowadzenie akcji „Cała Polska czyta dzieciom”.</p> <p>Zachęcanie uczniów do korzystania z biblioteki.</p>	<p>Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie, nauczyciel biblioteki.</p>	<p>Cały rok szkolny</p>
IV. SPOŁECZNA	<p>1.Wdrażanie do przestrzegania norm społecznych. Zwiększanie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole. Kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z zasadami panującymi w rodzinie, klasie w grupie, szkole. • Kształtowanie umiejętności zachowania bliskości i dystansu w relacjach z innymi ludźmi. • Doskonalenie umiejętności prawidłowego zachowania się w szkole, klasie, 	<p>Trening umiejętności Społecznych</p> <p>Wycieczki, wyjścia do kina, muzeum, sklepu, na koncert, na wystawę.</p> <p>Przeprowadzenie zajęć integracyjnych w klasach.</p>	<p>Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie</p> <p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

(priorytet dyrektora)	środkach komunikacji i miejscach publicznych, ośrodkach kultury, wobec zagrożeń i w sytuacjach nadzwyczajnych.	Przeprowadzenie zajęć na temat zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych		
2.Kształtowanie u uczniów i wychowanków postaw prospołecznych, kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno w tym przez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym. (priorytet MEN)	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie współuczestnictwa i współpracy. • Uczenie umiejętności stosowania form grzecznościowych, komplementów. • Uczenie wyrażania swojego zdania, podejmowania decyzji. • Uczenie wspierania i pomocy słabszym. 	<p>Trening umiejętności Społecznych</p> <p>Uczestnictwo w akademiach, konkursach, imprezach szkolnych.</p> <p>Uczenie sytuacyjne. Uczestnictwo w różnych akcjach charytatywnych.</p>	<p>Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie</p> <p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p>	Cały rok szkolny
3.Przeciwdziałanie patologii społecznej. Zwiększanie skuteczności działań wychowawczych i profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa i tworzenia przyjaznego środowiska w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności unikania czynników zagrażających zdrowiu i życiu oraz ostrożności w kontaktach z obcymi. • Zapoznanie z ludźmi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo 	<p>Trening umiejętności Społecznych</p> <p>Spotkania z Policją, Strażą Miejską, Strażą Pożarną.</p>	<p>Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie</p> <p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p>	Cały rok szkolny

	(priorytet dyrektora)				
V DUCHOWA	<p>4.Wspomaganie rozwoju uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji psychofizycznej.</p> <p>Kontynuowanie opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu współpracy z rodzicami. (priorytet MEN)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z pracą i obowiązkami domowymi rodziców, • Wdrażanie uczniów do pomocy rodzicom, • Określanie zachowań pozytywnych w domu i szkole w oparciu o konkretne przykłady z życia codziennego. • Zachęcanie rodziców do uczestnictwa w akademiach szkolnych. 	<p>Trening umiejętności Społecznych</p> <p>Pogadanki podczas lekcji wychowawczych,</p> <p>Spotkania z rodzicami, Uczestnictwo rodziców w uroczystościach szkolnych.</p>	<p>Wychowawcy i nauczyciele uczący w klasie, nauczyciele świetlicy,</p> <p>Psycholog</p> <p>Pedagog</p>	Cały rok szkolny
	<p>1.Wychowanie do wartości przez kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych. (priorytet MEN)</p>	Wdrażanie do uczestnictwa w świętach i tradycjach rodzinnych.	<p>Uczestnictwo w akademiach: Wigilia szkolna, Dzień Babci, Dzień Matki, Wyjścia do Kościoła na Mszę Świętą,</p> <p>Uczenie sytuacyjne.</p>	Nauczyciele, pedagog, wszyscy pracownicy.	Cały rok szkolny